

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
КАФЕДРА ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ**

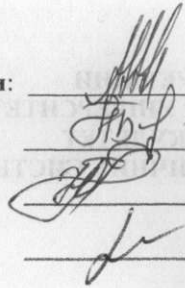
**РОБОЧА ПРОГРАМА  
(СИЛАБУС) ОСВІТНЬОГО  
КОМПОНЕНТА №26 ВИРОБНИЧА (ПЕРЕДДИПЛОМНА) ПРАКТИКА**

Реалізується в межах освітньо-професійної програми  
«Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»

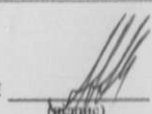
за спеціальністю 03 «Електрична інженерія»

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

**Розробники:**

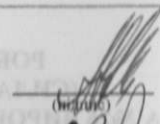


Андрій ЧЕПІЖНИЙ, к.т.н., доцент зав. кафедри енергетики та електротехнічних систем  
Ганна БАРСУКОВА, к.т.н., доцент кафедри енергетики та електротехнічних систем  
Олександр ЮРЧЕНКО, ст. викладач кафедри енергетики та електротехнічних систем  
Віктор СІРЕНКО, к.т.н., доцент кафедри енергетики та електротехнічних систем

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри енергетики та електротехнічних систем	протокол №13 від 06.03.2025 р.
	Завідувач кафедри  Андрій ЧЕПІЖНИЙ (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

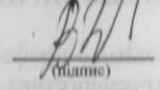
**Погоджено:**

Гарант освітньої програми



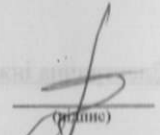
Андрій ЧЕПІЖНИЙ  
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

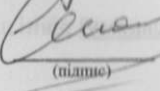


Владислав ЗУБКО  
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

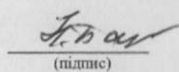


Валерій ЛОБОДА  
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)



Сергій ШАШКОВ  
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації



(підпис)



(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.03.2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

## ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Виробнича (переддипломна) практика				
2.	Факультет / кафедра	Інженерно-технологічний факультет Кафедра енергетики та електротехнічних систем				
3.	Статус ОК	Обов'язковий				
4.	Програма/ Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для обов'язкових ОК	Освітньо-професійна програма «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка». Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 03 «Електрична інженерія». Галузі знань О «Інженерія, виробництво та будівництво» Кваліфікація: Бакалавр з електричної інженерії.				
5.	Рівень НРК	6 рівень НРК				
6.	Семестр та тривалість вивчення	Денна: 6 семестр, 5 тижні; Заочна: 6 семестр, 5 тижні.				
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5				
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна		Самостійна робота		
		Лекційні	Практичні / семінарські	Лабораторні	Денна	Заочна
		-	-	-	150	150
9.	Мова навчання	українська				
10.	Викладач / Координатор освітнього компонента	к.т.н., доцент, завідувач кафедри енергетики та електротехнічних систем Чепіжний А.В.				
10.1.	Контактна інформація	Ауд. 207 м кафедри енергетики та електротехнічних систем. Четвер з 13:00 до 14:15 год.				
11.	Загальний опис освітнього компонента	Проходження виробничої (переддипломної) практики є важливою складовою частиною освітнього процесу і спрямовано на оволодіння здобувачами вищої освіти системою професійних вмінь та навичок, а також оволодіння первинним досвідом професійної діяльності і має сприяти саморозвитку здобувача.				
12.	Мета освітнього компонента	Практичне навчання здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою частиною навчального процесу з підготовки фахівців освітньо-професійної програми «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 03 «Електрична інженерія». Метою виробничої (переддипломної) практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами і формами організації праці на різноманітних підприємствах енергетичної галузі та агропромислового виробництва, формування у здобувачів, на базі одержаних ними у навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок висококваліфікованого фахівця, необхідних для прийняття самостійних рішень у реальних виробничих умовах, виховання у майбутніх фахівців потреби систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.				
13.	Передумови вивчення ОК:	Освітній компонент базується на дисциплінах: «Теоретичні основи електротехніки», «Монтаж електрообладнання і систем керування», «Економіка та організація енергетичної служби», «Теплоенергетичні установки і системи АПВ», «Основи проектування енергетичних об'єктів АПВ», «Електричні мережі та системи».				
13.1.	Зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП					
13.2.	Матеріально-технічне забезпечення реалізації ОК	Вимоги до бази практики: - наявність структури, що відповідає освітній програмі, за якою здійснюють підготовку фахівців у закладі вищої освіти; - можливість надати практикантам на час практики робочі місця;				

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- надання права користуватися бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, потрібною для виконання програми практики;</li> <li>- наявність інформаційного забезпечення практикантів щодо новітніх технологій, що використовують у галузі;</li> <li>- наявність лабораторно-технічного та іншого обладнання і матеріалів, які необхідні для досягнення цілей практики та набуття відповідних компетентностей.</li> </ul>
14.	Політика академічної доброчесності	<p>У випадку, якщо здобувач здає роботу іншого здобувача як свою власну, така робота анулюється і виконується повторно. У випадку списування - повторне складання відповідного завдання.</p> <p>У випадку використання текстових запозичень без належного цитування (академічний плагіат) - робота анулюється.</p>
15.	Посилання на курс у системі Moodle	<a href="https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6016">https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6016</a>

## РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в профілі ОПП)						Як оцінюється РНД
	ПРН -02	ПРН -06	ПРН -12	ПРН -15	ПРН -18	ПРН -21	
ДРН 1. Розуміти, аналізувати, розробляти та впроваджувати навички і вміння з предметної області у виробничих процес	+	+	+	+	+	+	Доповідь-презентація звіту з практики
ДРН 2. Приймати управлінські рішення в процесі вирішення задач з комплексністю та невизначеністю умов	+	+	+	+	+	+	Доповідь-презентація звіту з практики
ДРН 3. Підготувати і захистити звіт з виробничої (переддипломної) практики у відповідності до вимог	+	+	+	+	+	+	Доповідь-презентація звіту з практики

ПРН-02. Знати і розуміти теоретичні основи метрології та електричних вимірювань, принципи роботи пристроїв автоматичного керування, релейного захисту та автоматики, мати навички здійснення відповідних вимірювань і використання зазначених пристроїв для вирішення професійних завдань.

ПРН-06. Застосовувати прикладне програмне забезпечення, мікроконтролери та мікропроцесорну техніку для вирішення практичних проблем у професійній діяльності.

ПРН-12. Розуміти основні принципи і завдання технічної та екологічної безпеки об'єктів електротехніки та електромеханіки, враховувати їх при прийнятті рішень.

ПРН-15. Розуміти та демонструвати добру професійну, соціальну та емоційну поведінку, дотримуватись здорового способу життя.

ПРН-18. Вміти самостійно вчитися, опановувати нові знання і вдосконалювати навички роботи з сучасним обладнанням, вимірювальною технікою та прикладним програмним забезпеченням.

ПРН-21. Застосовувати сучасні розробки, методики обґрунтування і дослідження в енергетиці та суміжних галузях аграрного виробництва.

**ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА  
(ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)**

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми виробничої (переддипломної) практики	Розподіл в межах загального бюджету часу						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лк		Пз / сем. з				
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	
<p><b>Тема 1.</b> <i>Проходження вступних інструктажів. Загальний аналіз виробничої діяльності та ознайомлення із структурою підприємства.</i></p> <p>В рамках виробничої (переддипломної) практики, здобувачам вищої освіти проводять вступні інструктажі з техніки безпеки, відповідно до займаної посади та відділу підприємства. Загальний аналіз виробничої діяльності підприємства передбачає ознайомлення із структурою підприємства, вивчення основних напрямків його діяльності та особливостей взаємодії різних його відділів. Здійснюється вивчення структурних підрозділів та їх функцій, проводиться збір інформації про технологічні та виробничі процеси, що виконуються на підприємстві.</p>	-	-	-	-	20	20	<p>Підручники, посібники: 1-15 Методичне забезпечення: 16, 17 Інші джерела: 18-23</p>
<p><b>Тема 2.</b> <i>Проходження виробничої (переддипломної) практики в умовах виробничої діяльності.</i></p> <p>Проходження виробничої (переддипломної) практики в умовах реальної виробничої діяльності дозволяє здобувачам вищої освіти ознайомитися з управлінською структурою підприємства та функціями керівників підрозділів. Під час практики здійснюється вивчення межі відповідальності, порядок звітності та взаємодію між відділами. Особлива увага приділяється набуттю навичок прийняття управлінських і виконавчих рішень у виробничому процесі.</p>	-	-	-	-	70	70	<p>Підручники, посібники: 1-15 Методичне забезпечення: 16, 17 Інші джерела: 18-23</p>
<p><b>Тема 3.</b> <i>Аналіз виробничої діяльності підприємства.</i></p> <p>Аналіз виробничої діяльності підприємства передбачає системне дослідження технологічних процесів, оцінку ефективності використання ресурсів та ідентифікацію можливих шляхів удосконалення. Обґрунтування базується на техніко-економічних розрахунках, а висновки формуються з урахуванням аналітичних даних і виробничих показників.</p>	-	-	-	-	40	40	<p>Підручники, посібники: 1-15 Методичне забезпечення: 16, 17 Інші джерела: 18-23</p>

<b>Тема 4. Підготовка звіту з виробничої (переддипломної) практики</b> Під час проведення аналізу виробничої діяльності підприємства та вивчення технологічного процесу здобувач освіти формує звіт з проходження виробничої (переддипломної) практики відповідно до вимог положень Сумського НАУ	-	-	-	-	20	20	Підручники, посібники: 1-15 Методичне забезпечення: 16, 17 Інші джерела: 18-23
<b>Всього</b>					<b>150</b>	<b>150</b>	

## МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати здобувач вищої освіти самостійно)	Кількість годин*
ДРН 1. Розуміти, аналізувати, розробляти та впроваджувати навички і вміння з предметної області у виробничих процес	-	-	Практичні методи навчання на виробництві. Обговорення технологічних та виробничих процесів з керівником практики на підприємстві.	60
ДРН 2. Приймати управлінські рішення в процесі вирішення задач з комплексністю та невизначеністю умов	-	-	Практичні методи навчання на виробництві. Обговорення технологічних та виробничих процесів з керівником практики на підприємстві.	60
ДРН 3. Підготувати і захистити звіт з виробничої (переддипломної) практики у відповідності до вимог	-	-	Усне опитування, робота з різноманітною літературою, звітною документацією підприємства, обговорення матеріалу з іншими здобувачами вищої освіти та викладачами закладу вищої освіти, підготовка звіту виробничої (переддипломної) практики та доповіді.	30

## ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (СУМАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ)

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Оформлення документів для проходження практики та інструктаж з техніки безпеки й охорони праці (щоденник з практики)	10 балів / 10%	1-й тиждень
2	Виконання програми практики. Збирання матеріалу для написання звіту з виробничої (переддипломної) практики.	30 балів / 30%	протягом практики
3	Написання й оформлення звіту з практики відповідно до вимог діючих Положень Сумського НАУ.	35 балів / 35%	4-й тиждень
4	Доповіді-презентації, відповіді та спільні обговорення	25 балів / 25%	4-й тиждень
<b>Всього</b>		<b>100 балів / 100%</b>	

## ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ)

Компонент	Незадовільно <i>0 балів</i>	Задовільно <i>1-7 балів</i>	Добре <i>7-9 балів</i>	Відмінно <i>10 балів</i>
Оформлення документів для проходження практики та інструктаж з техніки безпеки й охорони праці (щоденник з практики)	Щоденник відсутній і наявність інших об'єктів контролю не враховуються. Виставляється загальна негативна оцінка за проходження практики.	Щоденник оформлений з порушенням установлених вимог, не містить передбаченої ним інформації (зокрема щодо змісту виконаних завдань).	Щоденник у цілому містить належну інформацію, однак оформлений з порушенням установлених вимог.	Щоденник оформлено належним чином, він містить повну інформацію про діяльність практиканта.
Виконання програми практики.	Здобувач вищої освіти систематично порушував установлені терміни виконання завдань. Вимоги щодо програми практики не виконано.	Здобувач вищої освіти не додержувався календарного плану проходження практики. При цьому більшість вимог виконано, але окремі пункти змісту практики відсутні або недостатньо розкрити.	Здобувач вищої освіти у цілому додержувався календарного плану проходження практики, однак допускав відступи від рекомендацій, при цьому виконані усі вимоги програми практики.	Здобувач вищої освіти чітко додержувався календарного плану проходження практики. Сумлінно та вчасно виконував усі вимоги програми практики. Ним запропоновано власне вирішення поставлених задач, продемонстровано активність, цілеспрямованість, креативність.
Написання й оформлення звіту з практики	Звіт не відповідає встановленим вимогам щодо змісту, не містить належної інформації про зміст, форму організацію діяльності, здійсненої під час проходження практики, містить грубі змістові помилки.	Програму практики виконано на задовільному рівні, її результати висвітлено у звіті, який при цьому містить певні неточності або не містить важливої інформації, або мають місце інші суттєві зауваження до змісту звіту.	Звіт у цілому висвітлює необхідну інформацію, передбачену вимогами, містить високу позитивну оцінку керівника, однак наявні несуттєві зауваження. Зі змісту можна зробити висновок, що програму практики виконано повною мірою і належним чином.	Звіт містить усю необхідну інформацію щодо процесу організації та результатів проходження практики. Програму практики виконано повною мірою і належним чином.
Доповідь-презентація звіту з практики	За наявності негативної характеристики керівника від бази практики або керівника від кафедри позитивна оцінка практики є неможливою. У випадку, якщо Здобувач вищої освіти не виконав програму практики хоча б за одним з етапів практики й одержав 0 балів за відповідний звіт, то бали, одержані за інші звіти, не враховуються, і виставляється загальна негативна оцінка за результатами проходження практики.	Здобувач вищої освіти не дає задовільних відповідей по суті поставлених запитань, не орієнтується у програмі практики або в окремих її частинах, або припускається грубих помилок, що дають змогу зробити висновок про невиконання або неналежне виконання програми практики, свідчать про відсутність реальних результатів практики і набутих практичних навичок та вмінь.	Здобувач вищої освіти демонструє належні знання, переважно орієнтується у змісті поданого звіту та в програмі практики, однак у відповідях на запитання припускається окремих неточностей.	Здобувач вищої освіти демонструє належні знання, вільно орієнтується у змісті поданого звіту та в програмі практики в цілому, чим підтверджує її виконання; надає правильні й аргументовані відповіді на всі запитання з програми практики.



**ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ  
(ФОРМАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ)**

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотній зв'язок від керівників практики та здобувачів освіти.	Під час проходження виробничої (переддипломної) практики
2	Перевірка та обговорення керівником і здобувачем освіти звіту з виробничої (переддипломної) практики.	Після завершення термінів виробничої (переддипломної) практики
3	Усний зворотний зв'язок на звіт з практики.	Після захисту звіту з практики

**ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ  
(ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ECTS)**

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	Визначення
A	90-100	відмінно	відмінно - відмінне виконання з невеликою кількістю неточностей
B	82-89	добре	дуже добре - вище середнього рівня з кількома несуттєвими помилками
C	75-81		добре - в цілому правильно виконана робота з незначною кількістю помилок
B	69-74	задовільно	задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
E	60-68		достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії
BX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно - потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку
B	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

## НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

Підручники, посібники:

1. Основи метрології : конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 172 «Електронні комунікації та радіотехніка» / О.С. Захарченко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. - Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. - 127 с.
2. Електротехнічні матеріали та вироби. Навчальний посібник. Тимофеев Ігор Олександрович. Лань, 2021, 268 с.
3. Трегуб М. І., Рубець А. М., Хахула В. С. Електротехнічні матеріали: навчальний посібник, Біла Церква, 2020. - 60 с.
4. Березуцький В. В. Ризик орієнтований підхід вохороні праці/ В. В. Березуцький. - [Б. м.] : LAP LambertAcademicPublishing,2019. - 108 с.
5. О.Ю. Юрченко, Г.В. Барсукова, А.В. Чепіжний, Г.А. Тимошенко // Монтаж електрообладнання і систем керування. Монтаж щитів керування електричними двигунами // Навчально-методичний посібник для здобувачів освіти 2, 1 с.т. курсів спеціальності: «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» інженерно-технологічного факультету денної та заочної форми навчання, СВО «бакалавр». - Суми: СНАУ, 2023. - 144 с.
6. Козирський В. В. Основи електропостачання [Текст] : підручник / В. В. Козирський, С. М. Волошин. - Київ : Компринт, 2021. - 497 с.
7. Електричні мережі та системи: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», спеціалізації «Інжиніринг інтелектуальних електротехнічних та мехатронних комплексів» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: С. П. Шевчук, О. В. Мейта. - Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022.- 167 с.
8. Давиденко Л. В. Електропостачання промислових об'єктів. Практикум [Текст] : навчальний посібник / Л. В. Давиденко, Н. В. Коменда, В. А. Давиденко, М. М. Євсюк - Луцьк : ВП ЛНТУ, 2022.- 244 с.
9. Горобець В.Г. Теплоенергетичні установки і системи: [Навчальний посібник] Горобець В.Г. - К.: ЦП «Компринт», 2018. - 380 с.
- 10.Козін, В. М. Холодильні технології: основи теорії, приклади і завдання [Текст] : навч. посіб. / В. М. Козін, С. О. Шарапов. - Суми : СумДУ, 2021. - 140 с.
11. Лут М. Т. Основи технічної експлуатації енергетичного обладнання АПК / Лут М. Т., Мірошник О. В., Трунова І. М. - Харків : Факт, 2018. - 438 с.
12. Мірошник О. В. Організація технічної експлуатації енергетичного устаткування підприємств АПК / О. В. Мірошник, І. М. Трунова. - Харків : ПП ЧЕРВЯК, 2019. - 128 с.
- 13.Релейний захист і автоматика: Навч. посібник / С. В. Панченко, В. С. Блиндюк, В. М. Баженов та ін.; за ред. В. М. Баженова. - Харків: УкрДУЗТ, 2020. - Ч. 1. - 250 с.
- 14.Релейний захист і автоматика: Навч. посібник / С. В. Панченко, В. С. Блиндюк, В. М. Баженов та ін.; за ред. В. М. Баженова. - Харків: УкрДУЗТ, 2021. - Ч. 2. - 276 с.
15. Сокол Г. А Релейний захист електроенергетичних систем [Електронний ресурс] : підручник / Є. І. Сокол, Г. А. Сендерович, О. Г. Гриб, А. О. Запорожець, І О. Самойленко, В. В. Скопенко, І. Т. Карплюк, С .В. Швець, М. В. Черкашенко, О. Ю. Заковоротний, Н. С. Захаренко, Н. В Рудевич, Ю. Ф. Тесик, С. Ю. Пронзалева, В. Є. Кривонос, І. С. Ярова. - Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. -306 с

Методичне забезпечення:

16. Наскрізна програма практики для студентів 3 курсу, СВО «Бакалавр», спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» - Суми: Сумський НАУ, 2023. - 33 с.
17. Наскрізна програма практики для студентів 4 курсу, СВО «Бакалавр», спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» - Суми: Сумський НАУ, 2023. - 25 с.

Інші джерела:

18. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті (№ 350/ОД від 28.08.2024 р.);
19. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Сумського національного аграрного університету (№ 103/К від 01.03.2023 р.);
20. Інструкція з охорони праці для студентів які направляються для проходження практики на бази університету та сторонній організацій (№ 387/А від 06.12.2017 р.)

Додаткові джерела:

21. Закон України «Про освіту» (№ 2145-УШ від 05.09.2017 р.);
22. Закон України «Про вищу освіту» (№ 1556-УП від 01.07.2014 р.);
23. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 р. (Із змінами від 21.11.2002 № 229- ІУ).